

WSCHODNIOEUROPEJSKI UNIwersYTET NARODOWY
IM. ŁESI UKRAINKI W ŁUCKU

oraz

STUDIUM EUROPY WSCHODNIEJ UW

we współpracy z

WOŁYŃSKĄ OBWODOWĄ ADMINISTRACJĄ PAŃSTWOWĄ
RADĄ MIEJSKĄ M. ŁUCKA

oraz KONSULATEM GENERALNYM RP W ŁUCKU

MAJĄ ZASZCZYT ZAPROSIĆ NA

**MIĘDZYNARODOWĄ KONFERENCJĘ NAUKOWĄ
POŚWIĘCONĄ PROMETEIZMOWI**

*Wybitne postacie
prometeizmu.*

*Henryk Józewski i jego
spuścizna w 125. rocznicę
urodzin*

SIÓDMĄ Z CYKLU DOROCZNYCH SESJI
PROMETEJSKICH

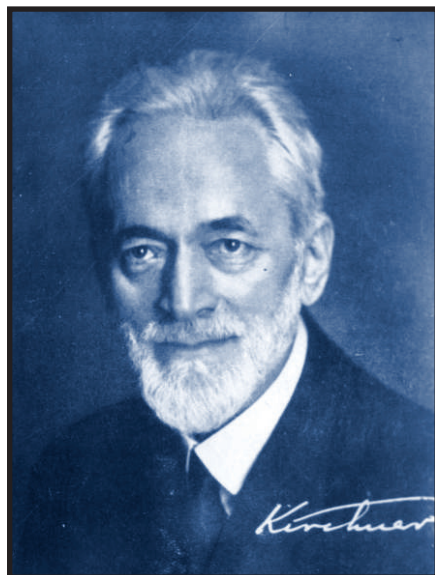
*Henryk Józewski
(1882-1981)
w 125. rocznicę urodzin*

Biblioteka Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu
Narodowego im. Łesi Ukrainki w Łucku

26–27.X.2017 ROKU

*Jewhen Małaniuk (1897-1968)
w 120. rocznicę urodzin*

*Stanisław Stempowski (1870-1952)
w 65. rocznicę śmierci*

ЧЕТВЕР, 26 жовтня

CZWARTEK, 26 października

(ауд. 53 Бібліотека СНУ, вул. Винниченка, 30а)

7.30

**ЕКУМЕНІЧНА СЛУЖБА БОЖА В НАМІРЕНІ
ВОЄВОДИ ГЕНРИКА ЮЗЕВСЬКОГО**

*EKUMENICZNA MSZA ŚW. W INTENCJI WOJEWODY
HENRYKA JÓZEWSKIEGO*

**(Кафедральний костел Св. Апостолів Петра і Павла,
вул. Кафедральна 6, Луцьк)**

*(Katedra Św. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Katedralna 6
w Łucku)*

9.00–9.50

РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКІВ

REJESTRACJA UCZESTNIKÓW

10.00–10.20

УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

UROCZYSTE OTWARCIE KONFERENCJI

Ігор КОЦАН - *Ректор Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки*

Ігор ПОЛІЩУК – *Виконуючий обов'язки мера м. Луцьк,
секретар луцької міської ради*

Володимир ГУНЧИК - *Голова Волинської обласної державної
адміністрації*

Jan MALICKI – *Dyrektor Studium Europy Wschodniej,
Uniwersytet Warszawski*

Wiesław MAZUR – *Konsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej
w Łucku*

(10.20 – 12.00)

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

SESJA PLENARNA

**Модератори: Павел КОВАЛЬ, Микола
КУЧЕРЕПА**

Moderatorzy: Paweł KOWAL, Mykoła KUCZEREPA

Микола КУЧЕРЕПА (Луцьк)

*Прометейзм «волинського експерименту» воєводи
Генрика Юзевського*

*Veli Bek Jedigar (1887-1971)
w 120. rocznicę urodzin*

Włodzimierz MĘDRZECKI (Warszawa)

Henryk Józewski i różne wymiary realizmu w polityce

Володимир КОМАР (Івано-Франківськ)

Генрик Юзевський і концепція прометеїзму Польщі

Paweł LIBERA (Warszawa)

Związki Henryka Józewskiego z ruchem prometejskim

Paweł KOWAL (Warszawa)

Prometeizm po prometeizmie. Jak określić doktrynę polityki wschodniej III Rzeczypospolitej?

12.00–12.15 ПЕРЕПВА НА КАВУ

PRZERWA NA KAWĘ

(12.15 –14.15)

СЕКЦІЯ 1 – SEKЦJA 1

Сесія 1 – Sesja 1

(ауд. 53 Бібліотека СНУ, вул. Винниченка, 30а)

Модератори: Мирослав ШУМІЛО, Анатолій ШВАБ

Moderatorzy: Mirosław SZUMIŁO, Anatolij SZWAB

Руслана ДАВИДЮК (Рівне)

Початок волинської кар'єри Г. Юзевського: перші 100 днів у дзеркалі „Української Ниви”

Анатолій ШВАБ (Луцьк)

Ставлення українських політичних сил до волинської політики Генрика Юзевського

Mirosław SZUMIŁO (Warszawa)

Ukraińska Reprezentacja Parlamentarna wobec polityki wojewody Henryka Józewskiego na Wołyniu

Ярослав ЦЕЦИК (Рівне)

Генрик Юзевський і діяльність українських парламентських партій на Волині

Людмила СТРІЛЬЧУК (Луцьк)

Еволюція політики Г. Юзевського щодо українських національних організацій на території Західної Волині

Władysław Wielhorski (1885-1967)

w 50. rocznicę śmierci

13.30-14.15 **ДИСКУСІЯ**

DYSKUSJA

14.30-15.30 **ОБІДНЯ ПЕРЕРВА**

PRZERWA OBIADOWA

(кафе «Експрес», Бібліотека СНУ, вул. Винниченка, 30а)

(12.15 –14.15)

СЕКЦІЯ 2 – SEKSCJA 2

Сесія 1 – Sesja 1

(ауд. 43 Бібліотека СНУ, вул. Винниченка, 30а)

Модератори: Владжімеж МЕНДЖЕЦКІ, Володимир КОМАР

Moderatorzy: Włodzimierz MĘDRZECKI, Wołodymyr KOMAR

Maciej KROTOFIL (Toruń)

Sytuacja militarna Ukraińskiej Republiki Ludowej w okresie działalności w jej rządzie Henryka Józewskiego

Валентина ПІСКУН (Київ)

Прометейський рух в опрацюванні радянських спецслужб (за матеріалами Державного архіву Зовнішньої розвідки України)

Andrzej A. ZIĘBA (Kraków)

Henryk Józewski i Andrzej Szeptycki: dwie koncepcje rozwiązania problemu polsko-ukraińskiego i wzajemne kontakty

Валентина ПЕТРОВИЧ (Луцьк)

Державна політика Другої Речі Посполитої щодо української меншини: нормативно-правовий аспект

Ewelina DZIEWOŃSKA-CHUDY (Częstochowa)

Jan hr. Szembek i Henryk Józewski jako przykłady wzorowych postaw prometejskich II RP

13.30-14.15 **ДИСКУСІЯ**

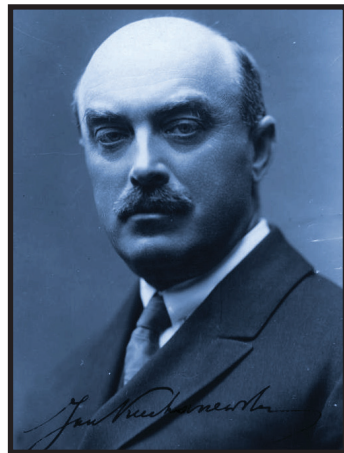
DYSKUSJA

14.30-15.30 **ОБІДНЯ ПЕРЕРВА**

PRZERWA OBIADOWA

(кафе «Експрес», Бібліотека СНУ,
вул. Винниченка, 30а)

*Jan Kucharzewski (1876-1952)
w 65. rocznicę śmierci*

(15.30–17.45)

СЕКЦІЯ 1 – SEKCJA 1

Сесія 2 – Sesja 2

(ауд. 53 Бібліотека СНУ, вул. Винниченка, 30а)

Модератори: Ярослав ШАБАЛА, Станіслав СТЕПІЄНЬ

Moderatorzy: Jarosław SZABAŁA, Stanisław STĘPIEŃ

Ярослав ШАБАЛА (Луцьк)

Зміна структури сільського господарства – складова частина волинського експерименту Г. Юзевського

Pavel ABLAMSKI (Warszawa)

Wacław Kostek-Biernacki kontra Henryk Józewski. Dwie wizje polityki narodowościowej w województwach wschodnich II Rzeczypospolitej

Валентин ВІСИН (Луцьк)

Г. Юзевський і українська кооперація Волині

Magdalena GIBIEC (Wrocław)

«Rusini» czy «Ukraińcy»? Problem nazewnictwa na tle prowadzonej w II Rzeczypospolitej polityki narodowościowej

17.00-17.45 ДИСКУСІЯ

DYSKUSJA

(15.30–17.45)

СЕКЦІЯ 2 – SEKCJA 2

Сесія 2 – Sesja 2

(ауд. 43 Бібліотека СНУ, вул. Винниченка, 30а)

Модератори: Ян Яцек БРУСКІ, Оксана

КАЛІЩУК

Moderatorzy: Jan Jacek BRUSKI, Oksana

KALISZCZUK

Оксана КАЛІЩУК (Луцьк)

«Сокальський кордон» і «волинський експеримент» Г. Юзевського

Юрій КРАМАР (Луцьк)

Криза «волинського експерименту» Г.Юзевського: польський чинник

Jerzy Niezbrzycki (1902-1968)

w 115. rocznicę urodzin

Олег РАЗИГРАЄВ (Луцьк)

*Підготовка оунівціями замаху на Генрика Юзевського
в 30-х роках ХХ ст.*

Jan Jacek BRUSKI (Kraków)

*Rząd RP na uchodźstwie i pierwsze powojenne próby porozumienia
polsko-ukraińskiego, 1945–1949 r.*

17.00-17.45 **ДИСКУСІЯ**
DYSKUSJA

17.45-18.00 **ПЕРЕРВА НА КАВУ**
PRZERWA NA KAWĘ
(ауд. 53 Бібліотека СНУ, вул. Винниченка, 30а)

18.00–18.50 **ПРЕЗЕНТАЦІЯ КНИГИ**
PREZENTACJA KSIĄŻKI
«Генрик Юзевський. Замість щоденника» і відкриття
виставки «Життя і діяльність Генрика Юзевського»
(ауд. 53 Бібліотека СНУ, вул. Винниченка, 30а)

19.00 **ДРУЖНЯ ЗУСТРІЧ**
KOLACJA
(ресторан «Україна», вул. Словацького, 2)

П'ЯТНИЦЯ, 27 жовтня

PIĄTEK, 27 października

(10.00 –12.30)

СЕКЦІЯ 1 – SEKSCJA 1

Сесія 3 – Sesja 3

(ауд. 53, бібліотека СНУ,
вул. Винниченка, 30 а)

Модератори: Анджей А. ЗЕМБА,

Олександр ГАВРИЛЮК

Moderatorzy: Andrzej A. ZIEMBA,

Oleksandr GAWRYLUK

Stanisław STĘPIEŃ (Przemysł)

*Rękopiśmienna spuścizna Henryka Józewskiego
znajdująca się w Bibliotece Uniwersytetu
Warszawskiego*

*Erwin Koschmieder (1845-1977)
w 40. rocznicę śmierci*

Юлія ВАСЕЙКО (Луцьк)

Семантико-функціональне наповнення концепту «Україна» в мемуарній спадщині Генрика Юзевського

Marek KORNAT (Warszawa)

«Opowieść o istnieniu». Na marginesie wspomnień Henryka Józewskiego

Олександр ГАВРИЛЮК (Луцьк)

Діяльність пам'яткознавців Волинського воєводства з охорони культурної спадщини краю за урядування Генрика Юзевського

Микола ЛИТВИН (Львів)

Польський чинник Української національно-демократичної революції 1917–1921 рр.

12.30-13.15 ДИСКУСІЯ

DYSKUSJA

(10.00 –13.15)

СЕКЦІЯ 2 – SEKCIJA 2

Сесія 3 – Sesja 3

(ауд. 43, Бібліотека СНУ, вул. Винниченка, 30а)

Модератори: Валентина ПІСКУН, Мацей КРОТОФІЛЬ

Moderatorzy: Valentyna PISKUN, Maciej KROTOFIL

Ірина СКАКАЛЬСЬКА, Олександр СОЛОВЕЙ,

Андрій ЛЕВЧУК (Кременець)

Волинська еліта в суспільно-громадському житті міжвоєнного періоду ХХ ст.

Elżbieta НАК (Częstochowa)

Marionetki: przyczynek do życia i twórczości artystycznej Henryka Józewskiego

Софія СТЕПАНЮК (Луцьк)

Генрик Юзевський і театр

Łukasz DRYBLAK (Warszawa)

Kwestia ukraińska w pracach i publicystyce Jerzego Niezbrzyckiego

Лариса ПОНЕДЕЛЬНИК (Луцьк)

Мистецькі вподобання волинського воєводи

Stanisław Siedlecki (1877-1939)

w 140. rocznicę urodzin

Agnieszka STEC (Warszawa)

Wpływ Ukraińców osiadłych w Czechosłowacji na stosunek mniejszości ukraińskiej do II Rzeczypospolitej w kontekście działalności wojewody Henryka Józewskiego na Wołyniu

12.30-13.15 ДИСКУСІЯ

DYSKUSJA

13.15-14.15 ОБІДНЯ ПЕРЕРВА

PRZERWA OBIADOWA

(кафе «Експрес», Бібліотека СНУ, вул. Винниченка, 30а)

14.30-16.00 ЕКСКУРСІЯ ПО м. ЛУЦЬК

ZWIEDZANIE ŁUCKA

(16.00-18.00)

ПЛЕНАРНА ДИСКУСІЯ

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ФОРУМУ ПАРТНЕРСТВА

PLENARNA DYSKUSJA POLSKO-UKRAIŃSKIEGO FORUM

PARTNERSTWA

«Україна – Польща. В пошуках нової моделі партнерства і співпраці»

“Ukraina-Polska. W poszukiwaniu nowego modelu partnerstwa i współpracy”

(ауд. 53 Бібліотека СНУ, вул. Винниченка, 30а)

Jan Jacek BRUSKI, Ігор ЦЕПЕНДА, Олег ДУБИШ, Ігор КОЦАН, Paweł KOWAL, Jacek KLUCZKOWSKI, Jan MALICKI, Grzegorz MOTYKA, Stanisław STĘPIEŃ

18.00-18.30 УРОЧИСТЕ ЗАКРИТТЯ

КОНФЕРЕНЦІЇ

UROCZYSTE ZAMKNIĘCIE

KONFERENCJI

19.00

ВЕЧЕРЯ

KOLACJA

(ресторан “Show Basilic”,

вул. Словацького, 7)

Wassan-Girej Dżабaгі (1882-1961)

135. rocznicę urodzin

СПИСОК УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

UCZESTNICZY KONFERENCJI

УКРАЇНА

1. **ВАСЕЙКО Юлія**, кандидат філологічних наук, доцент. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (Луцьк).
2. **ВІСИН Валентин**, доктор історичних наук, доцент, Луцький національний технічний університет.
3. **ГАВРИЛЮК Олександр**, кандидат історичних наук, доцент. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (Луцьк).
4. **ДАВИДЮК Руслана**, доктор історичних наук, професор. Рівненський державний гуманітарний університет.
5. **КАЛІЩУК Оксана**, доктор історичних наук, професор. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (Луцьк).
6. **КОМАР Володимир**, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії слов'ян. ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Івано-Франківськ).
7. **КРАМАР Юрій**, доктор історичних наук, доцент, завідувач кафедри всесвітньої історії. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (Луцьк).
8. **КУЧЕРЕПА Микола**, кандидат історичних наук, професор. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (Луцьк).
9. **ЛЕВЧУК Андрій**, директор Кременецького краєзнавчого музею.
10. **ЛИТВИН Микола**, доктор історичних наук, професор, директор Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, голова Українсько-польської історичної комісії НАН України (Львів).
11. **ПЕТРОВИЧ Валентина**, кандидат історичних наук, доцент. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (Луцьк).
12. **ПІСКУН Валентина**, доктор історичних наук, завідувач відділу джерел з новітньої історії України Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАНУ (Київ).
13. **ПОНЕДЄЛЬНИК Лариса**, кандидат історичних наук, старший викладач. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (Луцьк).
14. **РАЗИГРАЄВ Олег**, кандидат історичних наук, старший викладач. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (Луцьк).
15. **СКАКАЛЬСЬКА Ірина**, доктор історичних наук, доцент Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.
16. **СОЛОВЕЙ Олександр**, кандидат історичних наук, доцент Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.
17. **СТЕПАНЮК Софія**, кандидат історичних наук, (Луцьк).
18. **СТРІЛЬЧУК Людмила**, доктор історичних наук, професор. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (Луцьк).

19. **ЦЕЦИК Ярослав**, кандидат історичних наук, доцент. Національний університет водного господарства та природокористування (Рівне).
20. **ШАБАЛА Ярослав**, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри археології, давньої та середньовічної історії України. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (Луцьк).
21. **ШВАБ Анатолій**, доктор історичних наук, професор, декан факультету історії, політології та національної безпеки. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки (Луцьк).

POLSKA

1. **ABLAMSKI Pavel**, doktorant, Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN (Warszawa).
2. **BRUSKI Jan Jacek**, dr hab., Instytut Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego (Kraków).
3. **DRYBLAK Łukasz**, doktorant, Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN (Warszawa).
4. **DZIEWOŃSKA-CHUDY Ewelina**, doktorantka, Akademia im. Jana Długosza (Częstochowa).
5. **GIBIEC Magdalena**, doktorantka, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego (Wrocław).
6. **HAK Elżbieta**, doktorantka, Akademia im. Jana Długosza (Częstochowa).
7. **KORNAT Marek**, prof. dr hab., Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN (Warszawa).
8. **KOWAL Paweł**, dr, Instytut Studiów Politycznych PAN, Studium Europy Wschodniej UW (Warszawa).
9. **KROTOFIL Maciej**, dr hab., Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (Toruń).
10. **LIBERA Paweł**, dr, Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN, wicedyrektor Biura Badań Historycznych IPN (Warszawa).
11. **MĘDRZECKI Włodzimierz**, prof. dr hab., Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN (Warszawa).
12. **STEC Agnieszka**, doktorantka, Instytut Studiów Politycznych PAN (Warszawa).
13. **STĘPIEŃ Stanisław**, dr, Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska, prezes Południowo-Wschodniego Instytutu Naukowego (Przemyśl).
14. **SZUMIŁO Mirosław**, dr hab., Instytut Historii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej (Lublin), dyrektor Biura Badań Historycznych IPN (Warszawa).
15. **ZIĘBA Andrzej A.**, prof. dr hab., kierownik Zakładu Stosunków Etnicznych w Europie, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Jagiellońskiego (Kraków).

MSZA ŚWIĘTA EKUMENICZNA
Z UDZIAŁEM DUCHOWNYCH
RZYMSKOKATOLICKICH ORAZ GRECKOKATOLICKICH

W INTENCJI:

HENRYKA JÓZEWSKIEGO

w 125. rocznicę Jego urodzin

oraz

WASSAN-GIREJ DŻABAGIEGO – w 135. rocznicę urodzin

VELI BEK JEDIGARA – w 120. rocznicę urodzin

ERWINA KOSCHMIEDERA – w 40. rocznicę śmierci

JANA KUCHARZEWSKIEGO – w 65. rocznicę śmierci

JEWHENA MAŁANIUKA – w 120. rocznicę urodzin

JERZEGO NIEZBRZYCKIEGO – w 115. rocznicę urodzin

WŁADYSŁAWA PELCA – w 15. rocznicę śmierci

STANISŁAWA SIEDLECKIEGO – w 140. rocznicę urodzin

STANISŁAWA STEMPOWSKIEGO – w 65. rocznicę śmierci

STANISŁAWA SWIANIEWICZA – w 20. rocznicę śmierci

WŁADYSŁAWA WIELHORSKIEGO – w 50. rocznicę śmierci

KATEDRA ŚWIĘTYCH APOSTOŁÓW
PIOTRA I PAWŁA W ŁUCKU

HENRYK JÓZEWSKI (1882-1981) – ur. w Kijowie; polityk, działacz państwowy II RP. Wiceminister spraw wewnętrznych w rządzie URL (1920-1921), od 1921 roku przebywał w Warszawie, gdzie m.in. zaangażował się w pomoc dla atamana Symona Petlury. Od grudnia 1929 r. do czerwca 1930 r. pełnił funkcję Ministra Spraw Wewnętrznych RP. Dwukrotnie (w latach 1928-29 oraz 1930-38) sprawował urząd Wojewody Wołyńskiego. Prowadził politykę dążenia do zgodnego współżycia Polaków i Ukraińców. Tzw. eksperyment wołyński Józewskiego był jedną z najbardziej konsekwentnych prób rozwiązania kwestii ukraińskiej w II RP. W trakcie wojny znalazł się wśród twórców konspiracji wojskowej. Po wojnie był jednym z najdłużej ukrywających się działaczy podziemia. Oskarżony w poł. I. 50-tych o kontrrewolucyjną działalność został skazany na karę śmierci; później wyrok anulowano, osadzony w więzieniu w Rawiczu a później we Wronkach, uwolniony w 1958 r. Zmarł w Warszawie. Pochowany na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

WASSAN-GIREJ DŻABAGI (1882-1961) – ur. w Nasyr-Kort k. Władykaukazu; północnokaukaski działacz polityczny, z pochodzenia Ingusz, emigracyjny dziennikarz i publicysta. W latach 1917-1919 był przewodniczącym parlamentu Republiki Górskiej Północnego Kaukazu. W 1919 r. reprezentował Republikę na Konferencji Wersalskiej. Od 1927 r. mieszkał w Polsce, gdzie redagował czasopisma „Przegląd Islamski” i „Orient”. Był związany z ruchem prometejskim. W 1938 r. wyjechał do Turcji jako korespondent PAT. W 1942 r. został członkiem Północnokaukaskiego Komitetu Narodowego w Berlinie. Po wojnie wyjechał do Turcji. Zmarł w Stambule, tamże pochowany.

VELI BEK JEDIGAR (1887-1971) – ur. w Tekeli w guberni tyfińskiej; azerski wojskowy. W 1921 r. emigruje do Polski, gdzie zostaje przyjęty do Wojska Polskiego jako oficer kontraktowy. Uczył się w Centrum Szkolenia Kawalerii w Grudziądzu. W kampanii wrześniowej był szefem sztabu Mazowieckiej Brygady Kawalerii. Pełnił funkcję dowódcy odtworzonego w czasie wojny 7. Pułku Ułanów Lubelskich im. Gen. K. Sosnkowskiego. Później przebywał w Warszawie, gdzie kontynuował walkę i awansował do stopnia pułkownika. Po wojnie emigrował do Argentyny. Zmarł w Buenos Aires. Jego prochy zostały pochowane na warszawskim Muzułmańskim Cmentarzu Tatarskim.

ERWIN KOSCHMIEDER (1845-1977) – ur. w Liegnitz; wykładowca Uniwersytetu w Breslau, sławista, członek Rady i wykładowca Instytutu Naukowo-Badawczego Europy Wschodniej w Wilnie, redaktor naczelny biuletynu „Balticoslavica”; po wybuchu wojny na stałe zamieszkał w Niemczech. Zmarł w Ebersberg w Bawarii, tamże pochowany.

JAN KUCHARZEWSKI (1876-1952) – ur. w Wysokiem Mazowieckiem; działacz niepodległościowy, prawnik, polityk, historyk. W latach 1917-18 premier rządu Królestwa Polskiego, po raz drugi został premierem 2 października 1918, ale funkcję sprawował zaledwie przez tydzień. W okresie międzywojennym doradca przy Radzie Ministrów i MSZ. W późniejszym okresie zajmował się działalnością naukową i publicystyczną. Jest autorem siedmiotomowego dzieła „Od białego caratu do czerwonego”. Prezes Instytutu Wschodniego w Warszawie (1939 r.). Po wojnie znalazł się na emigracji w USA. Zmarł w Nowym Jorku gdzie został pochowany.

JEWHEN MAŁANIUK (1897-1968) – ur. w Nowoarchangielsku, ukraiński poeta, kulturoznawca, krytyk literacki. Adiutant gen. Wasyla Tiutiunnyka; po 1920 r. w obozie dla internowanych w Szczypiornie. Po kilkuletnim pobycie w Czechosłowacji zamieszkał w Warszawie, gdzie tworzył i brał aktywny udział w życiu społeczno-politycznym. Po wojnie znalazł się w Stanach Zjednoczonych. Zmarł w Nowym Jorku. Pochowany na cmentarzu w South Bound Brook w New Jersey.

JERZY NIEZBRZYCKI (1902-1968) – ur. w Winnicy; żołnierz, oficer polskiego wywiadu, wybitny sowietolog, wykładowca, publicysta. Członek POW; dowódca harcerskiego oddziału dywersyjnego (1919); w trakcie wojny polsko-bolszewickiej organizował pracę wywiadowczą na Ukrainie i Besarabii. Kierownik Referatu „Wschód” Oddziału II Sztabu Generalnego. Działal i pisał pod ps. Ryszard Wraga. Po 17 września 1939 r. trafił do Rumunii, gdzie organizował wywiad przeciwko ZSRR. W I. 1945-49 przebywał w Londynie, gdzie pracował jako wykładowca. Później zamieszkał w USA, gdzie pracował w Instytucie Hoovera. Zmarł i pochowany został w Leesburg w stanie Wirginia, USA.

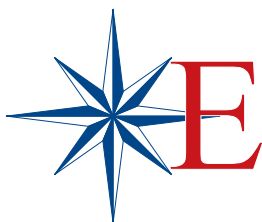
WŁADYSŁAW PELC (1906-2002) – ur. w Wysokiem Mazowieckiem; dyplomata, publicysta. Młodość spędził w Harbinie w Chinach. W 1928 r. rozpoczął działalność w Towarzystwie Przyjaźni Polsko-Chińskiej i w Instytucie Wschodnim w Warszawie, gdzie był współzałożycielem Orientalistycznego Koła Młodych. Na początku lat 30-tych zostaje kierownikiem referatu kulturalno-oświatowego w Konsulacie RP w Harbinie, gdzie zakłada filię „Klubu Prometeusz”. Powołuje do życia Polskie Koło Wschodoznawcze, wydaje czasopismo „Daleki Wschód”. W 1934 r. rozpoczyna pracę jako attaché w Ambasadzie RP w Paryżu. W trakcie wojny kontynuował pracę dyplomatyczną we Francji. W 1956 r. został zatrudniony przez francuskie MSZ jako koordynator współpracy ze środowiskami emigracyjnymi z krajów będących po 1945 pod dominacją ZSRR. Zmarł w Beaugency we Francji, tamże pochowany.

STANISŁAW SIEDLECKI (1877-1939) – ur. we wsi Simie w guberni włodzimierskiej; polityk, działacz PPS, później PPS-Frakcji Rewolucyjnej; bliski współpracownik Józefa Piłsudskiego, więzień Schliesselburga. Współtwórca tygodnika „Przymierze”, współinicjator założenia Związku Zbliżenia Narodów Odrodzonych (1920). W 1926 wraz ze Stanisławem Korwin-Pawłowskim stworzył Instytut Wschodni w Warszawie, którego był prezesem do maja 1939 r. Senator dwóch kadencji (1922-27 i 1935-38). W 1929 r. sprawował urząd komisarza Tarnopola. We wrześniu 1939 r. trafił na Wołyń. Po agresji sowieckiej na Polskę popełnił samobójstwo.

STANISŁAW STEMPOWSKI (1870-1952) – ur. w Hucie Czernielewskiej w guberni podolskiej; polski działacz społeczny, polityk. Minister rolnictwa, a później zdrowia w rządzie URL (1920). Od 1921 r. był członkiem zarządu Związku Zbliżenia Narodów Odrodzonych i współzałożycielem Instytutu Badań Spraw Narodowościowych. Był wieloletnim prezesem Towarzystwa Polsko-Ukraińskiego. W latach 1924-1939 kierował zorganizowaną przez siebie Biblioteką Ministerstwa Rolnictwa w Warszawie. Zmarł w Warszawie. Pochowany na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

STANISŁAW SWIANIEWICZ (1899-1997) – ur. w Dyneburgu; ekonomista i sowietolog; profesor Uniwersytetu Stefana Batorego, kierownik Seminarium gospodarczego w Instytucie Naukowo-Badawczym Europy Wschodniej w Wilnie. W trakcie wojny uczestniczył w kampanii wrześniowej; dostał się do niewoli sowieckiej; trafił do Kozielska. Z transportu do Katynia został odłączony na ostatniej stacji Gniezdowo, trafił do więzienia butyrskiego w Moskwie. Życie zawdzięczał prawdopodobnie swoim badaniom dotyczącym gospodarki faszystowskich Niemiec. W wyniku śledztwa skazany został na 8 lat łagru; objęty amnestią po układzie Sikorski-Majski w 1941 r. Swoje wspomnienia opisał w słynnej książce „W cieniu Katynia”. Po wojnie zamieszkał w Londynie, a później w Kanadzie, gdzie pracował jako wykładowca akademicki oraz ekspert. Zmarł i pochowany został w Halifaxie w Kanadzie.

WŁADYSŁAW WIELHORSKI (1885-1967) – ur. w Zdobyczach k. Żytomierza; historyk, politolog, działacz społeczny. Wykładowca Uniwersytetu Wileńskiego, dyrektor Instytutu Naukowo-Badawczego Europy Wschodniej w Wilnie (1931-1939) i Wyższej Szkoły Nauk Politycznych, poseł na Sejm (1935-1939). Autor prac poświęconych problematyce Europy Wschodniej oraz dziejom Polski i Litwy. Więziony przez NKWD, deportowany w głąb ZSRR. Po wojnie na emigracji w Londynie. Zmarł w Londynie. Pochowany na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

STUDIUM EUROPY WSCHODNIEJ Uniwersytetu Warszawskiego powstało w 1990 r., a wywodzi się ze środowiska czasopisma „Obóz”, utworzonego w podziemiu w 1981 r. wydawanego do chwili obecnej, a także podziemnego Instytutu Europy Wschodniej (1983-1985).

Od 1992 r. organizowana jest przez Studium Wschodnia Szkoła Letnia. Od roku akad. 1998/1999 (26 października 1998 r.) uruchomiono magisterskie „Specjalistyczne Studia Wschodnie”, później „Podyplomowe Studia Wschodnie”, a od roku akad. 2012/2013 również licencjackie „Studia Wschodnie”. Znaczącą formą aktywności Studium są konferencje naukowe poświęcone najważniejszym kwestiom regionu. Studium samodzielnie, bądź we współpracy wydaje czasopisma: „Obóz”, „Przegląd Wschodni” i „Pro Georgia”, redaguje też internetowy „BIS – Biuletyn Informacyjny Studium”, poświęcony „sprawom wschodnim”. Studium jest koordynatorem licznych programów stypendialnych, m.in.: Programu Stypendialnego Rządu RP im. K. Kalinowskiego, Programu Stypendialnego Rządu RP dla Młodych Naukowców. Od 2006 r. w ramach Studium funkcjonuje również Stacja Kaukaska przy Uniwersytecie Państwowym im. I. Dżawachiszwili w Tbilisi, mająca na celu wspierać kaukasko-polską współpracę naukową, a od 2015 Stacja Kijowska przy Akademii Kijowsko-Mohylańskiej. W roku 2011 Studium uruchomiło magisterskie „Studia Wschodnie” na Ukrainie – w których uczestniczą studenci Akademii Kijowsko-Mohylańskiej, Przykarpackiego Uniwersytetu Narodowego w Iwanofrankiwsku oraz Akademii Ostrogskiej.

WSCHODNIOEUROPEJSKI UNIWERSYTET NARODOWY IM. ŁESI UKRAINKI wywodzi się z założonej w 1940 roku Państwowej Szkoły Pedagogicznej w Łucku. Od początku działały cztery wydziały: filologii ukraińskiej i rosyjskiej, fizyki i matematyki, nauk przyrodniczych i geografii oraz wydział zaoczny. Pierwszym dyrektorem Szkoły został Ivan Sokura. Działalność Szkoły, przerwana w 1941 r., wznowiono w 1946 roku. We wrześniu 1951 r., na bazie istniejącej Szkoły został utworzony Instytut Pedagogiczny, któremu po roku nadano imię Łesi Ukrainki. W tym czasie Szkoła miała tylko dwa wydziały: historii i filologii oraz fizyki i matematyki.

W 1993 r. ówczesny prezydent Ukrainy Leonid Krawczuk podpisał dekret o utworzeniu Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Łesi Ukrainki w Łucku. W 2007 r., dekretem Prezydenta Ukrainy Wiktora Juszczenki, uczelnia otrzymała status Uniwersytetu Narodowego, o oficjalnej nazwie: Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki. W roku 2012, zgodnie z dekretem Prezydenta Ukrainy, zmieniono dotychczasową nazwę uczelni na obowiązującą do dziś, Wschodnioeuropejski Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki.

Obecnie uczelnia posiada 7 instytutów i 9 wydziałów, jak również kilka wydzielonych, specjalistycznych jednostek badawczych.

www.studium.uw.edu.pl
www.eenu.edu.ua

STUDIUM EUROPY WSCHODNIEJ **UNIwersYTET WARSZAWSKI**
Pałac Potockich, Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa
Tel. 22 55 22 555, fax 22 55 22 222, e-mail: studium@uw.edu.pl; www.studium.uw.edu.pl
